

vi kunne kæmpe imod, naar der ikke er Udsigt til Alliancer.

Carstensen: Jeg ønsker ikke at forlænge denne Diskussion, men der er dog et Udtryk, som blev benyttet af den første ærede Taler, der nu igjen havde Ordet, som jeg ikke kan-tie til. Det ærede Medlem talte om, at „det naturlige Forhold“ mellem Hær og Flaade vil blive forrykket. Jeg har ingen Steber set eller lært, hvad „det naturlige Forhold“ er. „Det naturlige Forhold“ er efter min Opfattelse, at Hæren skal kunne benyttes til at løse sin Opgave, og Flaaden til at løse sin; men at maale dette saakaldte „naturlige Forhold“ med en finantfiel Maalestok kan aldrig blive rigtigt, idet Hærens Styrke i en overveiende Grad beror paa Personellet, Flaadens i en overveiende Grad paa Materiellet, og de skiftende Fordringer, der stilles til Flaadens Materiel, virke saa stærkt ind paa den finantfielle Side, at man umulig til Bedømmelse af „det naturlige Forhold“ imellem Hær og Flaade indbyrdes kan benytte en finantfiel Maalestok som Udgangspunkt for Hærens og Flaadens Styrke.

S. Chr. Hansen: I Anledning af det Spørgsmaal, den sidste ærede Taler rettede til mig, kan jeg kun svare, at jeg anser det Forhold, i hvilket Udviklingen hidtil er sket, for at være det naturlige, og jeg finder, at vi ved denne Flaadeløvs Vedtagelse komme til en af de to Eventualiteter, som jeg før nævnte.

Clausager: Det ærede 1ste Medlem for 10de Kreds yttrede, at han havde troet, at vi Alle vare enige om at anvende saa Meget til vort Forsvarsvæsen, som vor finantfielle Evne tillod. Jeg skal dertil sige, at det er et temmelig uklart Begreb, hvad vor finantfielle Evne tillader. En kan mene, at man burde koste saa at sige Alt eller i hvert Fald en stor Del af vore Indtægter paa Forsvarsvæsenet, og en Anden kan mene, at den overveiende Del af Indtægten burde anvendes til mange forskjellige andre Ting; saa at disputere om, hvad den finantfielle Evne tillader, tror jeg ikke just fører til Meget. Efter min Betragtning er der i de senere Aar til Forsvarsvæsenet anvendt — jeg vil sige — noget Mere, end jeg finder, Landets Størrelse og Forhold overhovedet gjøre forsvarelig, aldenstund man jo dog har hørt Udtalelser om, at det høist sandsynlig ikke vil kunne forslaa Noget til at optage en Kamp; der har jo endog for ganske nylig lydt Røster om, at den sidste Kamp desværre kunde have det sørgelige Udfald, at vi bukkede helt under. Det er imidlertid ikke min

Agts at forfølge det Spørgsmaal. Ganste vist vilde jeg have foretrukket, at man var bleven staaende ved de Udgifter til vort Søværn, som have været anvendte nu i Løbet af en Række Aar, men jeg skal desuagtet ikke negte Loven min Stemme, fordi denne Grændse er overstreden noget. Jeg skal udtale, at jeg vilde have sat Pris paa, at den Bestemmelse, som var vedtaget i det andet Thing ved 2den Behandling, nemlig Bestemmelsen om, at Flaadeløven skulde træde i Kraft samtidig med en Revision af Hærloven, var bleven bibeholdt. Det blev den nu ikke; men jeg vilde deri have set en Mulighed for, at man havde naaet til Indskrænkninger i Udgifterne til Landforsvaret, der svarede til det, som man nu vil anvende udover det til Søforsvaret hidtil Brugte. Naturligvis: jeg udtalte forleden, at jeg har en større Tilbøjelighed til, naar der skal anvendes noget saa Betydeligt paa Forsvarsvæsenet, som vi anvende, saa at anvende fuldt-saa Meget paa Flaaden, som vi hidtil have gjort, idet jeg mener, at man derigennem har noget mere Sandsynlighed for at udbrætte Noget, end man har med Landforsvaret. Jeg skal derfor udtale, at jeg, uagtet jeg ikke gjerne ser, at man har overstredet det til Flaaden hidtil Anvendte, dog vil stemme for Forslaget.

Jessen: Jeg bekjender, at jeg hører til dem, der tro, at vi hidtil have anvendt alt for Lidt paa vort Forsvarsvæsen. Jeg tror, at vi baade kunde og burde have anvendt i mange Aar langt, langt Mere, uden at det paa nogen Maade havde skadet Landets øvrige Udvikling. Jeg betragter det som den vigtigste Opgave og det vigtigste Formaal, som enhver af os, der sidder i Rigsdagen, har, at bidrage vort til at sikke vort Land, vor Selvstændighed og Frihed. Alt dette kan ikke saaledes regnes ud i Skillinge og Dalere; men efter vor hele finantfielle Tilstand tror jeg nok at turde paafaa, at vi havde kunnet, ved Siden af at have anvendt langt mere paa vort Forsvarsvæsen, have fremmet alle andre vigtigere Formaal, som vi have. Jeg staaar imidlertid — hvad jeg glæder mig over — paa et saa aldeles forskjelligt Standpunkt lige overfor denne Sag fra den ærede sidste Taler, at jeg ikke paa nogen Maade skal forsøge paa at komme til Enighed med ham derom.

S. Pedersen: Den Betragtning, som her gjentagne Gange er kommen til Orde, og som gaar ud paa, at man skal bestemme en vis Sum, som man vil afse til dette Formaal, Forsvarsvæsenet, og at den skal være ens, hvad enten man skriver 1867, 1880 eller et hvilket som helst andet Aar, tror jeg, er baade uholdbar og en meget daarlig Økonomi. Jeg kan forstaa, at man mod-